

KPC Groep

Krachten bundelen rond kinderen: de Boschveldaanpak

Stel u zich deze wijk eens voor. Er staat een sterke school waar kinderen met plezier naar toe gaan, goede leerresultaten behalen en zich sociale vaardigheden eigen maken. Na school is er voor kinderen van alles te beleven, in buitenschoolse opvang, in clubs, verenigingen en cursussen en in de veilige en een uitdagende speelomgeving die deze wijk biedt. Ouders steunen hun kind bij het leren en ontwikkelen, stimuleren dat zij na een gezond ontbijt op tijd naar school gaan en buiten school meedoen aan allerlei activiteiten om hun talenten te ontwikkelen en hun horizon te verbreden. De professionals die met dezelfde kinderen te maken hebben zijn op de hoogte van elkaars doelen en stemmen hun aanpak op elkaar af. Zo ontstaat een logische samenhang tussen binnenschoolse en het buitenschoolse activiteiten. De kinderen krijgen de gelegenheid hun verworven vaardigheden en talenten te tonen aan elkaar, aan hun ouders, leerkrachten en leidsters en aan de wijkbewoners. Het gaat goed met deze kinderen: ze ontwikkelen zich breed en gezond, ze leren uiteenlopende vaardigheden en ze participeren in een veilige maatschappelijke omgeving.

Wat is daar voor nodig?

- goed samenspel tussen kinderen, professionals, ouders en wijkbewoners;
- vanuit eensgezindheid over doelen gericht op de kinderen;
- op basis van een heldere visie op behoeften van deze kinderen in de context van deze wijk.

Het Samenspel

Stap 1.

Stel het speelveld vast:

- a. om welke kinderen gaat het en in welke situatie verkeren zij?
- b. welke actoren (ouders, professionals, wijkbewoners) zijn in het spel betrokken?

Stap 2.

Maak een analyse van de rol die elk van deze actoren ten aanzien van kinderen speelt.

- a. vanuit welke doelen
- b. door middel van welke activiteiten
- c. welke (professionele) standaards hanteren zij
- d. wat zijn de effecten, hoe houden zij die in de gaten

Stap 3.

Stel vast aan welke doelen (gericht op kinderen) men gezamenlijk wil gaan werken

- a. vanuit welke visie
- b. op welke wijze
- c. met welke beoogde effecten?

Stap 4.

Onderzoek in het licht van de doelen:

- a. op welke wijze huidige activiteiten (gericht op kinderen) elkaar kunnen versterken
- b. welke nieuwe activiteiten gezamenlijk kunnen worden ondernomen
- c. welke effecten daarmee kunnen worden verwacht.

Stap 5.

Maak afspraken en ga samen aan de slag,

- a. bewaak het proces van de uitvoering
- b. registreer het effecten van de uitvoering bij de kinderen
- c. evalueer, reflecteer en leer van het samenspel
- d. maak desgewenst nieuwe afspraken.

Voorbeeld: De Boschveldaanpak

1. Het speelveld: Brede Bossche School Boschveld

Als alles volgens plan verloopt opent eind 2013 het gebouw van de BBS Boschveld zijn deuren. Daarmee is het een van de laatste fysieke BBS'en die in de afgelopen tien jaar in aandachtsgebieden in 's-Hertogenbosch zijn gebouwd. Het concept Brede Bossche School is niet noodzakelijk gekoppeld aan een gebouw, ook in Boschveld werken partijen al langer in een BBS constructie samen, maar fysieke nabijheid van verschillende voorzieningen voor kinderen en hun ouders biedt nieuwe kansen voor een samenhangend pakket.

Op dit moment is basisschool 't Boschveld een kleine school met verhoudingsgewijs veel allochtone kinderen en kinderen uit sociaaleconomisch zwakke gezinnen. De wijk is langdurig aan het renoveren. Door sloop van huizen en flats verdwijnen gezinnen uit de wijk, met als gevolg een terugloop van het aantal leerlingen op de basisschool. Tegelijk zien professionals dat de problematiek in de thuissituatie van de kinderen toe neemt. Veel ouders worstelen zelf om het hoofd boven water te houden en hebben minder aandacht voor de opvoeding en het onderwijs van hun kinderen. Buiten de school is er voor veel kinderen weinig vertier. Kortom: Veel kinderen in Boschveld groeien op in een achterstandssituatie met de bekende risico's van dien (zoals overgewicht en taal- en ontwikkelachterstand bij aanvang van de schoolloopbaan).

Met de nieuwe huisvesting worden in 2013 in Boschveld verschillende voorzieningen onder één dak gebracht. Onder meer is hier dan ook het Kindcentrum 0 - 13 gevestigd, dat ontstaan is vanuit basisschool 't Boschveld en Kinderopvang Kanteel.

2. Rol van verschillende actoren

In het Kindcentrum zijn opvang en onderwijs geïntegreerd. Door samenwerking met partners in de omgeving van de school, zoals Divers, de Muzerije, de Bibliotheek en S-Port, kan het Kindcentrum een samenhangend pakket van educatieve en op ontwikkeling gerichte activiteiten bieden die binnenschools en buitenschools worden uitgevoerd. Op deze wijze wordt het schoolse leren versterkt met buitenschoolse ervaringen en omgekeerd.

Juist voor veel kinderen in Boschveld die in een achterstandssituatie verkeren en van thuis uit minder ontwikkelingskansen mee krijgen dan leeftijdsgenootjes in andere wijken, is dat belangrijk. Binnen de BBS kunnen zij hun talenten ontdekken en ontwikkelen. En door hen

ervaringen te laten opdoen gekoppeld aan thema's die op school behandeld worden kunnen zij het geleerde in een context plaatsen waardoor het beter beklijft.

De rol van kinderen

Kinderen hebben een actieve rol. Zij beslissen mee over de activiteiten die zij kunnen ondernemen. Initiatief en eigen verantwoordelijkheid worden door de professionals gestimuleerd. Ook worden de activiteiten en de gang van zaken binnen de dagarrangementen met kinderen geëvalueerd.

De rollen van ouders, professionals en wijkbewoners

De belangrijkste volwassenen zijn natuurlijk de ouders. Het is voor kinderen uitermate motiverend te ervaren dat ouders hen steunen, geïnteresseerd zijn in hun ontwikkeling en trots zijn op hun prestaties. Ouders worden goed geïnformeerd over het doel van activiteiten voor hun kinderen en krijgen volop de kans daarbij betrokken te zijn.

Daarnaast zijn het de professionals (leerkrachten, docenten, leidsters, pedagogisch medewerkers) die beroepsmatig bijdragen leveren aan het ontwikkelen en leren van kinderen. Deze professionals worden uitgenodigd en uitgedaagd om hun werkzaamheden zo op elkaar af te stemmen dat er voor kinderen een logisch samenhangende wereld van ervaringen ontstaat, waarin de buitenschoolse activiteiten iets toevoegen aan de binnenschoolse leerervaringen. Indien mogelijk en zinvol kunnen daar ook wijkbewoners bij betrokken worden.

De leeromgeving

De leef- en leeromgeving in de BBS daagt uit tot interactie en ontwikkeling door de inrichting, de speelmogelijkheden in en rond het gebouw en de materialen. Maar ook de wijk wordt benut als leeromgeving en als podium waar kinderen hun talenten kunnen tonen. De wijk is veilig voor kinderen en er zijn voldoende uitdagende speelmogelijkheden.

Door deze aanpak dragen belangrijke sleutelfiguren in de omgeving van kinderen allen bij aan hetzelfde doel: de optimale ontwikkeling van kinderen. De Boschveldaanpak is dan ook doelgericht en te herkennen aan een vijftal kwaliteitskenmerken (zie bijlage).

3. Doelen met kinderen

Met de Boschveldaanpak willen betrokken professionals een samenhangend aanbod van educatieve en op ontwikkeling gerichte activiteiten bieden die optimaal bijdragen aan de ontwikkeling en het leren van kinderen in Boschveld. Daarbij wordt de steun van ouders en sleutelfiguren in de omgeving van de kinderen ingezet. De professionals hanteren naar kinderen dezelfde pedagogische uitgangspunten en dragen naar ouders dezelfde boodschappen uit. Uiteraard werken professionals vanuit verschillende invalshoeken met kinderen en hanteren zij daarbij hun eigen professionele standaards. Tegelijk draagt hun werk bij aan algemene doelen waar ieder zich in kan vinden.

Algemene doelen

Alle kinderen in Boschveld:

- verwerven basisvaardigheden (lezen, taal, rekenen) voor een optimale schoolloopbaan;
- ontwikkelen hun (sportieve, muzikale en creatieve) talenten naar vermogen;
- versterken hun sociale vaardigheden;
- leren zich (fysiek en sociaal) gezond te gedragen;
- verwerven vaardigheden om te participeren in de samenleving.

Omdat deze middelen op dit moment nog niet in voldoende mate gerealiseerd zijn worden ze omschreven als subdoelen voor de korte termijn.

Subdoelen ontwikkelfase

- 1 Een breed, uitdagend en flexibel activiteitsaanbod waar kinderen graag aan mee doen, hun talenten kunnen ontdekken en verder kunnen ontwikkelen.
- 2 Een doelgerichte relatie tussen het binnenschoolse en het buitenschoolse programma.
- 3 Ouders ondersteunen hun kinderen bij ontwikkeling en leren en stimuleren hen aan activiteiten mee te doen.
- 4 Professionals werken doelgericht samen en stemmen activiteiten op elkaar af.
- 5 De wijk wordt benut als leeromgeving.

Uiteraard wordt er van uitgegaan dat het gebouw en de inrichting van de BBS zelf ook een optimale leeromgeving biedt.

4. Een brede aanpak: de Boschveldaanpak

Bij het werken met de kinderen in BBS Boschveld staat educatie en ontwikkeling voorop.

Daartoe wordt de Boschveldaanpak gehanteerd. De verwachting is dat deze brede aanpak met name effectief is voor kinderen die thuis minder ontwikkelingsstimulansen krijgen.

In de praktijk van de BBS Boschveld betekent dit:

- dat kinderen de kans krijgen door middel van allerlei activiteiten ervaringen op te doen, inzichten en vaardigheden te verwerven en talenten te ontwikkelen,
- dat de volwassenen (ouders, wijkbewoners en professionals) waar het kind mee te maken heeft worden uitgedaagd om deze ontwikkelingen optimaal te ondersteunen, en
- dat de omgeving van de BBS (buurt en wijk) wordt benut als leeromgeving en omgeving waar zij actief kunnen participeren.

Vijf kwaliteitskenmerken van de Boschveldaanpak

- 1 Kinderen vinden de aanpak leuk.
- 2 Professionals vinden de aanpak zinvol.
- 3 Ouders worden bij de aanpak betrokken.
- 4 De mogelijkheden van de wijk worden bij de aanpak benut.
- 5 De aanpak verbindt het binnenschoolse en buitenschoolse programma.

➤ *zie overzicht kwaliteitskenmerken, middelen en criteria bij uitwerking (bijlage)*

5. Aan de slag :

In de periode 2011 tot en met 2013 vindt de ontwikkeling plaats van de huidige stand van zaken naar de BBS Boschveld met een educatief, ontwikkelingsgericht activiteitsaanbod in dag-arrangementen. Deze ontwikkeling vindt plaats in een beweeglijke context. De wijk ontwikkelt zich, organisaties van betrokken partners ontwikkelen zich en de gemeente zal onder invloed van nieuw landelijk beleid ook opnieuw koers bepalen.

Het is de bedoeling om van meet af aan te starten met activiteiten voor kinderen die aan de Boschveldaanpak voldoen. Ten eerste om doelen met de kinderen te bereiken, ten tweede om al doende de aanpak verder te ontwikkelen zodat er in 2013 een beproefd model klaar ligt en tot slot om aan de omgeving en potentiële nieuwe ouders te laten zien dat er interessante dingen gebeuren in Boschveld!

➤ *zie bijlage Checklist*

Bijlage 1.

Samenvattend overzicht: kwaliteitskenmerken, middelen en criteria bij uitwerking

Kinderen vinden de aanpak leuk

1 Een breed, uitdagend en flexibel activiteitenaanbod waar kinderen graag aan meedoen!

Kinderen:

- worden betrokken bij keus voor het aanbod aan activiteiten;
- vinden het aanbod leuk en doen enthousiast mee;
- ervaren een logische samenhang tussen het binnenschoolse en het buitenschoolse programma.

Het activiteitenaanbod:

- is breed en ondersteunt de ontwikkeling van uiteenlopende talenten;
- is flexibel en kan worden afgestemd op wensen en behoeften van de potentiële deelnemers;
- wordt met deelnemende kinderen geëvalueerd.

De aanpak verbindt het binnenschoolse en buitenschoolse programma

2 Een doelgerichte relatie tussen het binnenschoolse en het buitenschoolse programma!

Kinderen:

- doen buitenschoolse ervaringen op die de ontwikkeling van begrippen en inzichten ondersteunen (bijvoorbeeld gekoppeld aan thema's);
- ontwikkelen buitenschools vaardigheden en talenten waar binnenschool maar beperkt tijd voor overblijft;
- ontwikkelen zich gezond, hun cognitieve, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling is in balans.

Ouders worden bij de aanpak betrokken

3 Ouders ondersteunen en stimuleren hun kinderen bij ontwikkeling en leren !

Ouders:

- laten zich informeren over doelen van de educatieve en ontwikkelingsgerichte activiteiten in het kader van de dagarrangementen;
- geven toestemming voor deelname aan deze activiteiten;
- betalen een bijdrage voor deelname aan deze activiteiten;
- stimuleren hun kind daadwerkelijk mee te blijven doen;
- tonen belangstelling voor resultaten van de activiteiten (wedstrijden, uitvoeringen, presentaties).

De mogelijkheden van de wijk worden bij de aanpak benut

4 De wijk is betrokken als leeromgeving !

- ouders en wijkbewoners worden uitgenodigd een rol te spelen in het leerproces van kinderen;
- organisaties in de wijk worden ingeschakeld bij het leerproces van kinderen;
- mogelijkheden van de wijk voor thema's (sport & bewegen, natuur & milieu, cultuur, taal) worden benut;
- resultaten van activiteiten worden in de wijk en/of aan ouders en wijkbewoners gepresenteerd.

Professionals vinden de aanpak zinvol

5 Professionals werken doelgericht samen en stemmen activiteiten op elkaar af !

Professionals:

- delen een visie over wat goed is voor de ontwikkeling van kinderen in Boschveld;
- voeren onderling overleg over de doelen met kinderen binnen- en buitenschools;
- stemmen activiteiten af en informeren elkaar over de voortgang;
- werken vanuit dezelfde pedagogische uitgangspunten;
- houden samen in de gaten welke ontwikkeling het kind door maakt;
- evalueren samen het effect van de activiteiten op de ontwikkeling van kinderen;
- zenden naar ouders dezelfde boodschappen uit;
- zijn bekend met de mogelijkheden die de wijk als leeromgeving biedt.

Bijlage 2. Checklist kwaliteitskenmerken Boschveldaanpak

kwaliteits- kenmerk	1. Kinderen vinden de aanpak leuk		
subdoel / middel	Een breed, uitdagend en flexibel activiteitsaanbod waar kinderen graag aan meedoen !		
check ja / nee	criteria	actie (wie doet wat, wanneer)	effectmeting (hoe, wanneer)
	1.1 Kinderen worden betrokken bij keus voor het aanbod aan activiteiten.		
	1.2 Kinderen vinden het aanbod leuk en doen enthousiast mee.		
	1.3 Kinderen ervaren een logische samenhang tussen het binnenschoolse en het buitenschoolse programma.		
	1.4 Het activiteitsaanbod is breed en ondersteunt de ontwikkeling van uiteenlopende talenten.		
	1.5 Het activiteitsaanbod is flexibel en kan worden afgestemd op wensen en behoeften van de potentiële deelnemers.		
	1.6 Het activiteitsaanbod wordt met deelnemende kinderen geëvalueerd.		

kwaliteits- kenmerk	2. De aanpak verbindt het binnenschoolse en buitenschoolse programma		
subdoel / middel	Een doelgerichte relatie tussen het binnenschoolse en het buitenschoolse programma !		
check ja / nee	criteria	actie (wie doet wat, wanneer)	effectmeting (hoe, wanneer)
	2.1 Kinderen doen buitenschoolse ervaringen op die de ontwikkeling van begrippen en inzichten ondersteunen (bijvoorbeeld gekoppeld aan thema's)		
	2.2 Kinderen ontwikkelen buitenschools vaardigheden en talenten waar binnenschool maar beperkt tijd voor overblijft		
	2.3 Kinderen ontwikkelen zich gezond, hun cognitieve, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling is in balans		

kwaliteits- kenmerk	3. Ouders worden bij de aanpak betrokken		
subdoel / middel	Ouders ondersteunen en stimuleren hun kinderen bij ontwikkeling en leren !		
check ja / nee	criteria	actie (wie doet wat, wanneer)	effectmeting (hoe, wanneer)
	3.1 Ouders laten zich informeren over doelen van de educatieve en ontwikkelingsgerichte activiteiten in het kader van de dagarrangementen		
	3.2 Ouders geven toestemming voor deelname aan deze activiteiten		
	3.3 Ouders betalen een bijdrage voor deelname aan deze activiteiten		
	3.4 Ouders stimuleren hun kind daadwerkelijk mee te blijven doen		
	3.5 Ouders tonen belangstelling voor resultaten van de activiteiten (wedstrijden, uitvoeringen, presentaties).		

kwaliteits- kenmerk	4. De mogelijkheden van de wijk worden bij de aanpak benut		
subdoel / middel	De wijk is betrokken als leeromgeving !		
check ja / nee	criteria	actie (wie doet wat, wanneer)	effectmeting (hoe, wanneer)
	4.1 Ouders en wijkbewoners worden uitgenodigd een rol te spelen in het leerproces van kinderen		
	4.2 Organisaties in de wijk worden ingeschakeld bij het leerproces van kinderen		
	4.3 Mogelijkheden van de wijk voor thema's (sport & bewegen, natuur & milieu, cultuur, taal) worden benut		
	4.4 Resultaten van activiteiten worden in de wijk en/of aan ouders en wijkbewoners gepresenteerd		

kwaliteits- kenmerk	5. Professionals vinden de aanpak zinvol		
subdoel / middel	Professionals werken doelgericht samen en stemmen activiteiten op elkaar af		
check ja / nee	criteria	actie (wie doet wat, wanneer)	effectmeting (hoe, wanneer)
	5.1 Professionals delen een visie over wat goed is voor de ontwikkeling van kinderen in Boschveld		
	5.2 Professionals voeren onderling overleg over de doelen met kinderen binnen- en buitenschools		
	5.3 Professionals stemmen activiteiten af en informeren elkaar over de voortgang		
	5.4 Professionals werken vanuit dezelfde pedagogische uitgangspunten		
	5.5 Professionals houden samen in de gaten welke ontwikkeling het kind door maakt		
	5.6 Professionals evalueren samen het effect van de activiteiten op de ontwikkeling van kinderen		
	5.7 Professionals zenden naar ouders dezelfde boodschappen uit		

	5.8 Professionals zijn bekend met de mogelijkheden die de wijk als leeromgeving biedt		
--	---	--	--